

Jane Vinther Brøndum

Sendt: 12. februar 2010 18:12
Til: JTMR
Cc: JTMR, All; jvi@sum.dk; Kirsten Nørregaard Rasmussen; Theis Truelsen; Jane Jørgensen; Udenrigsministeriet
Emne: VS: Norsk lovgivning og erfaring vedr. piercing. - Svar på instruktion.
Vedhæftede filer: Brev piercing.pdf; Piercing BLD - aldersgrænser.pdf

Ambassaden i Oslo, den 12. februar 2010

Norsk lovgivning og erfaring vedr. piercing. UM/JTMR's instruktion af 1.2.2010.

Ambassaden har fra det norske Helse- og omsorgsdepartement indhentet nedenstående svar (se også bilag) på de i ovennævnte instruktion stillede spørgsmål.

Ambassaden Oslo / Jane Jørgensen

Fra: Spigseth Ragnhild [mailto:Ragnhild.Spigseth@hod.dep.no]
Sendt: 11 February 2010 10:49
Til: Oslo
Cc: Jane Jørgensen; Berg Jan; Wilson Helena; Fosse Arne Marius
Emne: SV: Spørgsmål fra Danmarks Ambassade vedr. evt. norsk lovgivning vedr. piercing og erfaringer på området.

Hei

Takk for henvendelse om regelverket i Norge når det gjelder piercingvirksomhet.

I Norge er det forskrift om hygienekrav for frisør-, hudpleie-, tatoverings- og hulltakingsvirksomhet m.v. <http://www.lovddata.no/for/sf/ho/xo-19980506-0581.html> som er det mest spesifikke regelverket som retter seg mot piercingvirksomheter. Forskriften er hjemlet i kommunehelsetjenesteloven <http://www.lovddata.no/all/hl-19821119-066.html> og smittevernloven <http://www.lovddata.no/all/hl-19940805-055.html>.

Forskriften har som formål å sikre tilfredsstillende hygieniske forhold og forebygge overføring av smittsomme sykdommer. Virkeområdet er frisør-, hudpleie-, tatoverings- og hulltakingsvirksomhet (piercing). Forskriften gjelder også for virksomheter som driver med penetrering og destruering av hud som for eksempel svimerking og arring. Virksomhet som drives i medisinsk øyemed, herunder akupunktur, omfattes ikke.

Det er i forskriften § 5 et krav at lokalene som benyttes til slik virksomhet skal være utformet, innredet og utstyrt på en slik måte at rengjøring, desinfeksjon/sterilisering og oppbevaring av utstyr kan skje på en hygienisk tilfredsstillende måte for å forebygge overføring av smittsomme sykdommer. Forskriften stiller også krav til utstyr, jf. § 6. Lokalene som brukes til piercing og tatoveringsvirksomhet skal godkjennes av kommunen, jf. forskriften § 5 fjerde ledd. Det er kommunens miljørettet helsevern-tjeneste (oftest knyttet opp mot en kommunelege) som godkjenner lokaler og som fører tilsyn med at virksomhetene oppfyller kravene til hygiene i forskriften. De kan gi pålegg om retting, stansing, tvangsmulkt m.v. etter kommunehelsetjenesteloven kapittel 4a, jf. forskriften § 8.

Det er i forskriften også gitt enkelte krav til utøvelsen av blant annet piercingvirksomhet for å redusere risiko for smitte. Den regulerer imidlertid kun hygieneforhold og ikke øvrige sider av piercingvirksomhet, som for eksempel krav til utdanning/autorisasjon, aldersgrænser m.v. Før forskriften ble fastsatt i 1998 ble særlig spørsmålet om aldersgrænser for piercing og tatovering vurdert. Man kom imidlertid fram til at verken kommunehelsetjenesteloven eller smittevernloven gir hjemmel for å fastsette aldersgrænser i forskrift. Dette er et tema vi ofte får spørsmål om, og spesielt den seriøse delen av bransjen ønsker seg aldersgrænser. Spørsmålet om aldersgrænser må derfor vurderes gjennom en tolkning av hva mindreårige kan samtykke til. Jeg legger ved to brev som gjør rede for samtykkekompetanse for mindreårige når det gjelder piercing.

For øvrig vil piercingvirksomhet være å anse som kjøp og salg av en tjeneste og således vil Forbrukerombudet (som vurderer markedsføring i henhold til markedsføringsloven) og Forbrukerrådet (som vurderer om kjøper får tjeneste utført i henhold til avtale) være relevante offentlige instanser. Jeg kjenner ikke til deres aktivitet på dette området.

Håper dette er relevant i forhold til deres forespørsel. Ta gjerne kontakt om noe er uklart, eller dere ønsker mer informasjon.

*Med vennlig hilsen
Ragnhild Spigseth
seniorrådgiver*

Helse- og omsorgsdepartementet
Folkehelseavdelingen
Postboks 8011 Dep
0030 Oslo

Tlf: 22 24 87 07
Fax: 22 24 86 56
E-post: Rags@hod.dep.no

DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

Furubo legesenter
v/ kommunelege Marit Hermansen
2260 KIRKENÆR

Deres ref
marit.hermansen@grue.kommune.no

Vår ref
200903987-/RAGS

Dato
10.11.2009

Vedrørende forskrift om hygienekrav for frisør-, hudpleie-, tatoverings- og hulltakingsvirksomhet

Helse- og omsorgsdepartementet viser til e-post av 2. september 2009 om forskrift 6. mai 1998 nr. 581 om hygienekrav for frisør-, hudpleie-, tatoverings- og hulltakingsvirksomhet.

Forskriften har som formål å sikre tilfredsstillende hygieniske forhold og forebygge overføring av smittsomme sykdommer ved virksomhet som omfattes av forskriften. Det stilles blant annet krav til lokaler, krav til utstyr, og krav til at utøvelse skjer på en hygienisk tilfredsstillende måte. Kommunen fører tilsyn med at forskriften overholdes.

Som det vises til i e-posten er det ikke selve tjenesten tilsynet skal rettes mot, men helsemessige implikasjoner ved virksomheten, særlig i forhold til forebygging av smittsomme sykdommer. Bestemmelsen om generelle krav til utøvelsen i § 7 stiller krav om at utøvelsen skal skje på hygienisk tilfredsstillende måte med sikte på å hindre at overføring av smittsomme sykdommer kan skje. Også i andre ledd der utøveren skal forsikre seg om at tjenestemottaker forstår hva tjenesten innebærer, er det vist til informasjon om risiko for infeksjoner, blødninger, allergiske reaksjoner og liknende. Departementet viser videre til merknadene¹ til § 5 om krav til lokaler der det står at *"Virksomheten som sådan er ikke gjenstand for godkjenning, slik at det ikke er noen form for kvalitetssikring av det faglige innholdet ved det arbeidet som utføres."*

Risiko for infeksjoner og øvrige komplikasjoner er større ved hulltakings- og tatoveringsvirksomhet enn for frisør- og hudpleievirksomhet. Spørsmålet om aldersgrenser og nærmere regulering av krav til samtykke for hulltaking og tatovering

¹ <http://www.lovdatabasen.no/for/sf/ho/xo-19980506-0581.html>

ble vurdert i forbindelse i høring av forskriften i 1997. Det ble imidlertid lagt til grunn at helselovgivningen ikke ga hjemmel for å gi slike bestemmelser, og det er fortsatt tilfelle i dag. Hulltakings- og tatoveringsvirksomhet er som kjent ikke en helsetjeneste, og spørsmålet om samtykke gjelder ikke folkehelse- eller smittevern hensyn. Det innebærer at det er barneloven og straffeloven som blir det aktuelle regelverket.

Helse- og omsorgsdepartementet har bedt Barne- og likestillingsdepartementet om en uttalelse om aldersgrenser for samtykke til hulltaking og tatovering etter barneloven. Denne følger vedlagt.

Med vennlig hilsen

Elin Anglevik e.f.
avdelingsdirektør

Ragnhild Spigseth
seniorrådgiver

Kopi: Barne- og likestillingsdepartementet

DET KONGELIGE
BARNE- OG LIKESTILLINGSDEPARTEMENT

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Deres ref

Vår ref
200903481-/KSSS

Dato
09.11.2009

Barneloven: rettslig regulering av tatovering og piercing av mindreårige

Barne- og likestillingsdepartementet viser til henvendelse på e-post vedrørende aldersgrenser for tatovering og piercing.

I henvendelsen opplyses det at barn og unge i økende grad tar hull i ørene eller får utført piercing og tatovering. I e-posten reises det spørsmål om det i forhold til barneloven kan settes en aldersgrense for tatovering og piercing og hvorvidt det er behov for foreldrenes samtykke. Videre stilles spørsmål om hvordan virksomheten kan sikre at den mindreårige som tjenestemottaker forstår hva inngrepet innebærer.

Det følger bl.a. av barneloven § 30 at foreldrene som har foreldreansvar for barnet har rett og plikt til å ta avgjørelser for barnet i personlige forhold. Foreldrenes bestemmelsesrett er imidlertid begrenset av barnets rett til medbestemmelse jf. barneloven § 31 og at barnet skal få stadig større selvbestemmelse med alderen og fram til barnet er myndig, jf. barneloven § 33. I tillegg setter offentligrettslige regler en del rammer for hva foreldre og barn kan bestemme.

I lovgivningen er det fastsatt en rekke aldersgrenser for når barnet kan bestemme selv og når det kreves samtykke av de som har foreldreansvaret, som oftest foreldrene. Som eksempel kan nevnes barneloven § 32 hvor det framgår at barnet ved 15 år har rett til selv å velge utdanning og til å melde seg inn og ut av foreninger. Av navneloven § 12 framgår det at foreldre og barn over 12 år må være enige om navneendring. Som helse- og omsorgsdepartementet er kjent med, framgår det av pasientrettighetsloven § 4-3 første ledd bokstav b at den helserettslige myndighetsalder som hovedregel er 16 år.

Postadresse	Kontoradresse	Telefon	Samlivs- og likestillingsavdelingen	Saksbehandler
Postboks 8036 Dep 0030 Oslo	Akersgt. 59	22 24 90 90 Org no. 972 417 793	Telefaks 22 24 27 18	Karin Stubberud Stey 22 24 25 52

Når det ikke er fastsatt noen slags aldersgrense beror det på barneloven §§ 31-33 om det er barnet eller foreldrene som har den materielle bestemmelsesrett. Dette gjelder ikke formuessaker hvor vergemålslovgivningen vil komme til anvendelse.

I sin kommentarutgave til barneloven skriver Inge Lorange Backer på side 315 følgende om legemlige inngrep som i praksis foretas utenfor helsevesenet og som primært har et utsmykkingsformål som hull i ørene, piercing og tatovering:

"... Oppfatningen om slike inngrep varierer, dels sterkt. Aldersgrensen for når barn får selvbestemmelse her, må vurderes i lys av hvor utbredt og akseptert inngrepet er, hvilken risiko det kan medføre, hvor tydelig det viser seg og hvor lett det er å gjøre om. Etter mitt skjønn kan det være nærliggende å akseptere selvbestemmelsesrett fra 12 år når det gjelder å ta hull i ørene, mens selvbestemmelsesretten for piercing og tatovering først bør inntre ved fylte 18 år, eventuelt 16 år."

Barne- og likestillingsdepartementet slutter seg til denne vurderingen.

Hvorvidt det skal innføres konkrete aldersgrenser for piercing og tatovering er det opp til Helse- og omsorgsdepartementet å vurdere. Etter Barne- og likestillingsdepartementets vurdering vil det være mulig å innføre aldersgrense. Dersom det er ønskelig kan det i tillegg kreves samtykke fra foreldrene. Siden piercing og kanskje i særlig grad tatovering vil være permanent og også kan medføre en viss helsemessig risiko, vil det være hensiktsmessig for alle parter med klare og tydelige regler som regulerer forholdet.

Med hilsen

Gitte Gulbrandsen
for Tove Friisø (e.f.)

Karin S. Stey
Karin S. Stey